

Jak pracovat se žáky s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Zpracovalo Školní poradenské pracoviště ZŠ Praha 9 – Kyje, Šimanovská 16

Ing. Zdislava Höferová, Mgr. Lea Zelená a Mgr. K. Hrbáčková

Žák s odlišným mateřským jazykem je v mnohem složitější situaci než žáci se specifickou poruchou učení, tj. musel změnit prostředí a navíc se musí vyrovnávat s jazykovou bariérou.

Důležité je skloubit jazykové vzdělávání a obsah učiva jednotlivých předmětů. Především rozšiřování slovní zásoby, nácvik a používání komunikačních dovedností, porozumění a české gramatiky.

S rodiči nastavíme intenzitu a způsob kontaktů mezi rodiči a školou. Komunikace (schůzky s rodiči, telefonní či emailová komunikace) probíhá dle dané potřeby dítěte.

DOPORUČENÍ RODINĚ ŽÁKA S OMJ

Absolvovat kurz Českého jazyka nejlépe před nástupem do české školy

- vystavovat žáka, co nejvíce českému prostředí - chodit mezi české kamarády; pouštět si české pohádky či filmy; číst si české knihy a poslouchat česká CD

Zájem o dítě a spolupráce s pedagogy

- spoluprací s pedagogy (třídním učitelem, učitelem na ČJ, s asistentem, školním poradenským pracovištěm ZŠ) – zpočátku alespoň 1x týdně, pravidelné konzultace, účast na třídních schůzkách

Pokud jeden z rodičů je české národnosti – věnovat se dítěti a pomáhat mu s učením

- tj. mluvit s ním českým jazykem, hrát si s ním (pexeso), číst knihy nahlas, rozšiřovat slovní zásobu, pomoc s procvičováním písma, učiva, gramatiky, s vysvětlováním a vypracováním úkolů a přípravou na výuku

Zajištění doučování v odpoledních hodinách, o prázdninách (lze i bezplatně - škola, organizace zaměřující se na cizince)

Spolupráce s organizacemi, které pracují s cizinci (NIDV, Meta, CIC a další – odkazy viz níže)

Návštěva Pedagogicko-psychologické poradny, kde poradí, jak s dítětem pracovat-třeba i učebnice, někdy možnost i rozložení učiva do dvou ročníků

DOPORUČENÁ LITERATURA A POMŮCKY:

Čeština 11+ - výukový materiál pro nově přichozí náctileté cizince.

DOLEŽÍ, Linda. *Začínáme učit češtinu pro děti-cizince - předškolní věk. Příručka pro lektorky a lektory*. Praha: AUČCJ, 2015. ISBN 978-80-260-7506-6.

DOLEŽÍ, Linda. *Začínáme učit češtinu pro děti-cizince (mladší školní věk)*. Příručka pro lektorky a lektory. 2014.

- DOLEŽÍ, Linda. *Začínáme učit češtinu pro náctileté cizince*. Praha: AUČCJ, 2016. ISBN 978-80-270-1054-7.
- DOLEŽÍ, Linda. *Specifické poruchy učení a čeština jako druhý/cizí jazyk. Příručka pro lektorky a lektory*. Praha: AUČCJ, 2017. ISBN 978-80-270-3186-3.
- DOLEŽÍ, Linda. *Čeština jako druhý/cizí jazyk a specifické poruchy učení*. In Linda Doleží. *Specifické poruchy učení a čeština jako druhý/cizí jazyk. Příručka pro lektorky a lektory*. Praha: AUČCJ, 2017. s. 17-22, 6 s. ISBN 978-80-270-3186-3.
- DOLEŽÍ, Linda. *Hrajeme si s říkankami. Metodická příručka*. Praha: NIDV, 2017. ISBN 978-80-7578-003-4.
- FLANDERKOVÁ, Anna. *Můj první pracovní sešit z ČJ - pro žáky cizince*.
https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/muj_prvni_pracovni_sesit.pdf
- FRAUS. *Můj první slovník českého jazyka*. Praha: Nakladatelství Fraus, s.r.o. ISBN: 978-80-7238-721-2
- FRAUS. *Ilustrovaný školní slovník českého jazyka + CD-ROM*. Praha: Nakladatelství Fraus, s.r.o. ISBN: 978-80-7238-751-9
- GARLIN, E. *Metoda KIKUS Čeština jako cizí jazyk – čeština jako druhý jazyk*. META, o.p.s., 2016.
- GJUROVÁ, Naděžda. *Čeština jako cizí jazyk pro začínající školáky: metodika pro učitele*. Praha: Portál, 2011. ISBN 9788073678371.
- HOLÁ, L., HÁNKOVÁ, D. *K výuce gramatiky v češtině pro cizince*.
- HOLUB, J. a kol. *Čeština jako cizí jazyk . Úroveň B2*. Praha: MŠMT, 2005.
- HRDLIČKA, Milan. *Gramatika a výuka češtiny jako cizího jazyka: k prezentaci gramatiky českého jazyka v učebnicích češtiny pro cizince*. V Praze: Karolinum, 2009. Acta Universitatis Carolinae. ISBN 9788024615271.
- KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi, 2010.
- Kolektiv autorů META, o.p.s. *Žáci s odlišným mateřským jazykem v českých školách*. META, o.p.s., 2011.
- SCHRIMPFOVÁ, Jana Marie. *Můj první slovník českého jazyka*. Ilustrovala Jitka PETROVÁ. Plzeň: Fraus, 2008. ISBN 9788072387212.
- ŠKODOVÁ, Svatava. *Domino. Český jazyk pro malé cizince 1, 2 – METODIKA*. Wolters Kluwer ČR, a. s. 2010, 2012.
- VČELKA – softwarový program na ČJ – www.vcelka.cz

ODKAZY:

CIC – centrum pro integraci cizinců: www.cicpraha.org

INBÁZE: <http://inbaze.cz/>

INKLUZIVNÍ ŠKOLA: www.inkluzivniskola.cz

META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů:-<https://www.meta-ops.cz/>

MSMT: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/16-vzdelavani-deti-zaku-cizincu>